

וּמָנָא, בְּלָהוּ בְעָאן לְסִיּוּעָא דְמַצְרַיִם, לְאַתְתְּקָפָא.
 וְעַל דָּא, פִּיּוּן דְשִׁמְעוּ גְבוּרָן דְעַבְדֵי קַדְשָׁא בְרִיד
 הוּא בְּמַצְרַיִם, רָפוּ יְדֵיהוֹן, וְלֹא יָכִילוּ לְמִיקָם,
 וְאַזְדַּעְזְעוּ כְּלָהוּ, וְאַתְּבְרוּ (מְשׁוּלְשְׁלִיחוֹן) מְשׁוּלְטַנְתְּהוֹן.

וְדָאִי כִּד אַתְבַּר חֵילָא דְלָהוֹן לְעֵילָא, אַתְבַּר חֵילָא
 דְכָל אֵינׁוֹן דְאַחִידָן בֵּיהּ, פִּיּוּן דְאַתְבַּר חֵילָא
 דְכְּלָהוּ לְעֵילָא, כָּל חֵינֵי דְלִתְתָּא אַתְבְּרוּ, בְּגִין (הַהוּא)
 הַאי חֵילָא דְאַתְבַּר בְּקַדְמוּתָא. וּבְגִין כֶּךָ וַיִּסַּר אֶת
 אַפְּן מְרַבְּבוֹתָיו כְּתִיב. וַיִּנְהַגְהוּ בַּכְּבֹדוֹת, דְּהָא כִּד
 דָּא אַתְבַּר, לָא הוּוּ אֲזֵלִין.

תָּא חָזִי דְהָכִי הוּא, דְּלֹא כְּתִיב וַיִּסַּר אֶת אוֹפְנֵי
 מְרַבְּבוֹתָיו, אוֹ אוֹפְן מְרַבְּבוֹתוֹ, אֶלָּא וַיִּסַּר אֶת
 אוֹפְן מְרַבְּבוֹתָיו. בְּגִין הַאי חֵילָא, דְכְּלָהוּ הוּוּ
 מִתְדַבְּקֵן בֵּיהּ. (הַכִּי אַקְרִינֵן)

לשון הקודש

שְׁלֹמֹסָה נִשְׁבְּרוּ מִשׁוּם וְאוֹתוֹן הִכְתָּ הַזֶּה
 שְׁנֵשְׁבַר בְּתַחֲלָה, וּמִשׁוּם כֶּךָ וַיִּסַּר אֶת
 אַפְּן מְרַבְּבוֹתָיו כְּתוּב, וַיִּנְהַגְהוּ בַּכְּבֹדוֹת,
 שְׁתַּרְי כְּשִׁזָּה נִשְׁבַּר, לֹא הָיוּ הוֹלְכִים.
 בַּא וּרְאָה שְׁכַךְ הוּא, שְׁלֹא כְּתוּב וַיִּסַּר
 אֶת אוֹפְנֵי מְרַבְּבוֹתָיו, אוֹ אוֹפְן מְרַבְּבוֹתוֹ,
 אֶלָּא וַיִּסַּר אֶת אַפְּן מְרַבְּבוֹתָיו, מִשׁוּם
 שְׁכַת זֶה שְׁכָלָם הָיוּ נִדְבָקִים בּוֹ.

וְאַחוּזִים בְּמַצְרַיִם לְסִיּוּעַ שְׁלָהֶם. וּבְאוֹתוֹ
 זְמַן כָּלָם בְּקִשְׁוּ אֶת הַסִּיּוּעַ שֶׁל מַצְרַיִם
 לְהִתְחַזֵּק. וְעַל זֶה, פִּיּוּן שִׁשְׁמְעוּ אֶת
 הַגְּבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּמַצְרַיִם, רָפוּ יְדֵיהֶם וְלֹא יָכִילוּ לַעֲמֹד,
 וּכְלָם הִזְדַּעְזְעוּ וְנִשְׁבְּרוּ מִשְׁלֹטוֹנָם.
 וְדָאִי שְׁכַשְׁנִשְׁבַּר כַּחַם לְמַעְלָה, שְׁנֵשְׁבַר
 כַּחַם שֶׁל כָּל אוֹתָם שְׁאַחוּזִים בּוֹ. פִּיּוּן
 שְׁנֵשְׁבַר הִכְתָּ שֶׁל כָּלָם לְמַעְלָה, כָּל אֵלֶּה

וְתוֹ, וַיִּסַּר אֶת אוֹפֶן מִרְכַּבֹּתָיו, תָּא חָזִי, (וַיִּסַּר אֶת אוֹפֶן מִרְכַּבֹּתָיו) וּזְבָאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדֶשָׁא בְרִידָה הוּא אֶתְרַעֵי בְהוּ, לְאֶתְדַבְּקָא בְהוּ, וּלְמַחְוֵי לְהוּ חוֹלְקָה, וּלְמַחְוֵי אֵינוֹן חוֹלְקֵיהּ. הָדָא הוּא דְכִתְיב, (דברים יג) וּבוֹ תִדְבַּקוּן. וּכְתִיב (דברים ז) וְאַתֶּם תִּדְבַּקוּם בְּיָי' אֱלֹהֵיכֶם, בְּיָי' מִמָּשׁ. וּכְתִיב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. וּכְתִיב (דברים לב) כִּי חִלַּק יְי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ. דְּאַפִּיק לֹון מְזֻרְעָא קַדִּישָׁא, לְמַחְוֵי חוֹלְקֵיהּ, וְעַל דָּא יְהֵב לֹון אוֹרֵייתָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, גְּנִיזָא תִרֵי אֶלְפִין שְׁנִין, עַד לָא יִתְבַּרֵי עֲלִמָּא, וְהָא אֶתְמַר. וּבְגִין רַחֲמוֹתָא דִּילֵיהּ יְתֵבָא לְיִשְׂרָאֵל, לְמַתְדָּ אֶבְתְּרָהּ, וּלְאֶתְדַבְּקָא בָּהּ.

תָּא חָזִי, כָּל מְשִׁירֵין דְלַעֲיָלָא, וְכָל אֵינוֹן רְתִיכִין, כְּלָהוּ אֶחֱידָן אֶלִין בְּאֶלִין, דְּרַגְוִין בְּדַרְגְוִין, אֶלִין עֲלִאִין, וְאֶלִין תַּתְאִין, וְהָא אוֹקְמוּתָהּ, דְכִתְיב, (תהלים

לשון הקודש

וְעוֹד וַיִּסַּר אֶת אוֹפֶן מִרְכַּבֹּתָיו - בַּא רְאָה, אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם לְהַדְבִּיק בָּהֶם וּלְהַיִּזוּת לָהֶם חֲלָק, וְשֶׁהֶם יִהְיוּ בְּחֲלָקוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (דברים יג) וּבוֹ תִדְבַּקוּן. וְכִתוּב (שם ד) וְאַתֶּם תִּדְבַּקוּם בְּה' אֱלֹהֵיכֶם. בְּה' מִמָּשׁ. וְכִתוּב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. וְכִתוּב כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ.

בַּא רְאָה, כָּל הַמַּחְנוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְכָל אוֹתָן מִרְכַּבֹּת, כְּלָם אֶחָזִים אֵלָה

וְעוֹד וַיִּסַּר אֶת אוֹפֶן מִרְכַּבֹּתָיו - בַּא רְאָה, אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם לְהַדְבִּיק בָּהֶם וּלְהַיִּזוּת לָהֶם חֲלָק, וְשֶׁהֶם יִהְיוּ בְּחֲלָקוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (דברים יג) וּבוֹ תִדְבַּקוּן. וְכִתוּב (שם ד) וְאַתֶּם תִּדְבַּקוּם בְּה' אֱלֹהֵיכֶם. בְּה' מִמָּשׁ. וְכִתוּב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. וְכִתוּב כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ.

(קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל. וְחִיּוֹתָא קַדִּישָׁא עָלֶיהָ, וּבְלָהוּ אוּבְלוֹסִין וּמִשְׁרִיין, בְּלָהוּ נְטָלִין תַּחֲזוֹת יָדָה, עַל מִימְרָה נְטָלִין, וְעַל מִימְרָה שְׂרָאן. בְּעַדְנָא דְהִיא נְטָלָא, בְּלָהוּ נְטָלִין, בְּגִין דְּבְלָהוּ אַחֲדָן בְּה. (אמר ר' יצחק).

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַעֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַעְבְּרָא לְאוּבְלוֹסִין דְּפִרְעָה לְתַתָּא, אַעְבְּרָ בְּקַדְמִיתָא לְתַתָּא חִילָא דְלַהוֹן, כְּמָה דְאוּקִימְנָא. מַה עֵבֶד. אַעְבְּרָ וְסָלִיק תְּהוּא אַתָּר קַדִּישָׁא עֲלָאָה, דְּתַתָּא מִדְּבַר (פ"י מְנַהִיג) לְכָל אֵינּוֹן רְתִיבִין, בִּיּוֹן דְּתַתָּא אַסְתְּלִיק, הִנְהוּ בְּלָהוּ מִשְׁרִיין לָא יָכִילוּ לְדַבְּרָא, בִּיּוֹן דְּאֵינּוֹן לָא יָכִילוּ, תְּהוּא מְמַנָּא דְּמַצְרָאֵי אַעְבְּרוּ לִיהָ מִשׁוּלְטָנִיָּה, וְאַעְבְּרָ בְּנוֹרָא דְדָלִיק, וּבְדִין שְׁלִטְנוֹתָא דְּמַצְרָאֵי אַתְעָדִי. וְעַל דָּא, אָנוּסָה מִפְּנֵי

לשון הקודש

הַעֲבִיר בַּתְּחִלָּה אֶת אוֹתוֹ כִּתְּשִׁלָּהם כְּמוֹ שֶׁהַקְּמֵנוּ. מַה עָשָׂה? הַעֲבִיר וְסָלַק אוֹתוֹ מְקוֹם קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹן שְׁהִיָּה מְנַהִיג אֶת כָּל אוֹתָן הַמְּרַכְּבוֹת. בִּיּוֹן שְׁזַה הַסְתַּלַּק, כָּל הַמְּחַנְנוֹת הִלְלוּ לָא יָכִילוּ לְהַתְנַהֵג. וּבִיּוֹן שְׁלֵא יָכִילוּ, הַעֲבִיר מִשְׁלִטוֹנוֹ אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה שֶׁל מַצְרַיִם וְהַעֲבִיר בְּאֵשׁ דּוֹלְקָתָהּ, וְאִזּוֹ הַשְּׁלִיט שֶׁל הַמַּצְרַיִם הוֹזַז, וְעַל זֶה אָנוּסָה מִפְּנֵי

בְּאֵלָהּ, דְּרַגּוֹת בְּדְרַגּוֹת. אֵלּוּ עֲלִיּוֹנִים, וְאֵלּוּ תַּחְתּוֹנִים, וְהָרִי פְּרֻשׁוֹהָ, שְׁכַתוֹב (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל. וְחִיָּה קְדוּשָׁה עָלֶיךָ, וְכָל הָאוּבְלוֹסִים וְהַמְּחַנְנוֹת, כְּלָם נוֹסְעִים תַּחַת יָדֶיהָ. עַל מִימְרָה נוֹסְעִים וְעַל מִימְרָה חוֹנִים. בְּזִמְנָן שְׁהִיא נוֹסְעַת, כְּלָם נוֹסְעִים, מִשׁוֹם שְׁכַלְמָם אַחוּזִים בְּהָ.

וּבַא רְאָה, בְּשַׁעָה שְׂרַעָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר אֶת אוּבְלוֹסֵי פִרְעָה לְמִטָּה,

יִשְׂרָאֵל. מָאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּחֲמוּ מִמָּנָא דְּמַצְרַיִם
אֵתוּקַד בְּנוֹרָא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְקָרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְיַמָּא,
קָרָא קְדָשָׁא בְרִידָה הוּא לְמִמָּנָא רַבְרָבָא דְעַל
יַמָּא, אָמַר לִיה, בְּשַׁעֲתָא דַּעֲבָדִית אַנָּא עֲלֵמָא,
מְנִיתִי לָךְ עַל יַמָּא, וְתַנַּאי אִית לִי עַל יַמָּא, דִּי
יְבוּע מִימּוֹי מְקַמֵּי בְנֵי. הַשְׁתָּא מָטָא עַדְנָא,
דִּיעֲבְרוּן בְּנֵי בְנוֹ יַמָּא. לְבַתָּר מַה כְּתִיב, וַיֵּשֶׁב הַיָּם
לְפָנֹת בְּקָר לְאִיתָנוּ. מָאֵי לְאִיתָנוּ, לְתַנַּאוּ דְהַתּוּה
לִיה בְּקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא בַד בָּרָא עֲלֵמָא.

וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שָׂרָאן עַל יַמָּא, וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל חֲמָאן,
גְּלַגְלֵי יַמָּא סְלִקִין וַנְחַתִּין, זְקַפּוּ עֵינֵיהוּ,
וַחֲמוּ לְפָרְעָה וּלְאוּכְלוּסִין דִּילִיה, דְחִילוּ וַצַּעְקוּ.
וְהָא אֵתְמַר. הַיָּם רָאָה, מָה חֲמָא יַמָּא. אַרְוֵנָא

לשון הקודש

שיעברו בני בתוך הים. מה פתוב אחר
כך? וישב הים לפניו בקר לאיתנו. מה
זה לאיתנו? לתנאו שהיה לו עם הקדוש
ברוך הוא בשפרא את העולם.

ותהי ישראל חונים על הים, והיו
ישראל רואים את גלי הים עולים
ויורדים. הרימו עיניהם, וראו את פרעה
והאוכלוסים שלו, ופחדו וצעקו, ויהי

ישראל. מה הטעם? משום שראו את
הממנה של מצרים נשרף באש.

רבי יצחק אמר, בשעה שקרבו ישראל
לים, קרא הקדוש ברוך הוא לממנה
הגדול שעל הים ואמר לו: בשעה
שעשיתי את העולם, מניתי אותך על
הים, ותנאי יש לי על הים – שיקרע את
מימיו מלפני בני, הגיע הזמן עכשו

דְּיוֹסֵף קָא חָמָא, וְעָרַק מִקְמִיָּה. מָאִי טַעְמָא, (בְּגִין)
 וְכִתִּיב, (בראשית לט) וַיָּנָם וַיֵּצֵא חֲחוּצָה. וְעַל דָּא תַּיָּם
 רָאָה וַיָּנָם, וְכִתִּיב וַיִּסֵּר אֶת אֶפְנֵי מִרְכַּבֹּתָיו וַגּוֹ'
 אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּחָמוּ
 אֲרַעָא דְּמַצְרַיִם, כְּאֵלוּ אֶתְוֹקֵד בְּנוֹרָא, כְּדִין אָמְרוּ
 אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי, הָווּ אֲזִילֵי בְּמִדְבָּרָא, אָמַר רַבִּי
 חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, תָּא וְאִימָא לָךְ, דְּכִד קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי לְאַעְבְּרָא שׁוֹלְטָנוּתָא דְּאֲרַעָא, לָא
 עָבִיד, עַד דְּאַעְבַּר שׁוֹלְטָנוּתָא דְּלַחֲוֹן בְּרַקִּיעָא, וְלָא
 אַעְבַּר שׁוֹלְטָנָא דְּלַחֲוֹן, עַד דְּמֵנִי אַחְרָא בְּאַתְרֵיהּ,
 בְּגִין דְּלָא יִגְרַע (שׁוֹלְטָנוּתָא) שְׁמוּשָׁא דְּלַחֲוֹן (דף מ"ט ע"ב)
 בְּרַקִּיעָא, בְּגִין לְקַיָּמָא מַה דְּכִתִּיב, (דניאל ד) וְלִמֵּן דִּי
 יֵצֵבֵא יִתְנַיְנָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאִי הָכִי הוּא.

לשון הקודש

בְּמִדְבָּרָא. אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, כֵּא
 וְאִמַר לָךְ, שְׁבִשְׁרוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהַעֲבִיר שְׁלִטוֹן שֶׁל הָאָרֶץ, אֵינּוּ עוֹשֶׂה
 עַד שְׂמַעְבִּיר הַשְּׁלִיט שְׁלָהֶם בְּרַקִּיעַ, וְלָא
 מַעֲבִיר אֶת הַשְּׁלִיט שְׁלָהֶם עַד שְׂמַמְנָה
 אַחַר בְּמִקוּמוֹ, כְּדִי שְׁלֵא יִגְרַע וְהַשְּׁלִטוֹן
 הַשְּׂמוּשׁ שְׁלָהֶם בְּרַקִּיעַ, כְּדִי לְקַיָּם מַה
 שְׁכָתוּב (דניאל ד) וְלִמֵּי שִׁיחֲפִיץ יִתְנַנְּהָ.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאִי כֵּךְ הוּא.

נִתְבָּאֵר. הַיָּם רָאָה – מַה רָאָה הַיָּם? הוּא
 רָאָה אֶת אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וּבְרַח מִלְּפָנָיו.
 מַה הַטַּעַם? (מְשוּם) שְׁכָתוּב (בראשית לט) וַיָּנָם
 וַיֵּצֵא חֲחוּצָה, וְעַל זֶה הַיָּם רָאָה וַיָּנָם,
 וְכִתוּב וַיִּסֵּר אֶת אֶפְנֵי מִרְכַּבֹּתָיו וַגּוֹ'
 אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מַה הַטַּעַם? מְשוּם
 שָׂרְאוּ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם כְּאֵלוּ עוֹלָה
 בְּאֵשׁ, וְאִזּוּ אָמְרוּ אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
 רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים

פָּתַח ר' יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים ח) יי' אֲדוֹנֵינוּ מִה אֲדִיר
שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ. יי' אֲדוֹנֵינוּ: כִּד בְּעֵי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַבְרָא חִילָּא דְעַמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, אֲתַקִּיף דִּינִיה עֲלֵיהוּ,
וְתַבַּר לוֹן, וְאֶעְבֵּר מִקְמִיה שׁוֹלְטָנוּתָא דְלַהוֹן.

אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר נָתַתָּ מִיבְעֵי
לִי, אוֹ תִנְה הוֹדֵךְ, מִהוּ אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ.
אֵלָּא דָּא הוּא רָזָא דְנִהָרָא עֲמִיקָא דְכֻלָּא, וְדוֹד
בְּעָא בְּעוֹתִיָּה, לְמַנְיַד מִנִּיה עַל הַשָּׁמַיִם, וְדָא הוּא
אֲשֶׁר. כִּמָּה דָּאתָ אָמַר, (שמות ג) אֵהְיָה אֲשֶׁר אֵהְיָה.

בְּשַׁעֲתָא דִּהֲאִי נִהָרָא עֲמִיקָתָא דְכֻלָּא, נְגִיד וְנָפִיק
עַל הַשָּׁמַיִם, כְּדִין כֻּלָּא בְּחִידוֹ,
וּמְטוֹרֵנִיתָא אֲתַעֲטַרְתָּ בְּמִלְכָּא, וְכָל עֲלָמִין כְּלָהוּ
בְּחִידוֹ, וְשׁוֹלְטָנוּתָא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים

לשון הקודש

תִּנְה הוֹדֵךְ? אֵלָּא וְהוּ סוּד שֶׁל הַנְּהָר
הַעֲמִק שֶׁל הַכֵּל, וְדוֹד בְּקִשׁ בְּקִשְׁתוֹ
לְהַשְׁפִּיעַ מִמֶּנּוּ עַל הַשָּׁמַיִם, וְהוּ אֲשֶׁר,
כִּנְאָמַר (שמות ג) אֵהְיָה אֲשֶׁר אֵהְיָה.

בְּשַׁעֲתָא שֶׁהַנְּהָר הַזֶּה הַעֲמִק שֶׁל הַכֵּל
שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא עַל הַשָּׁמַיִם, אִין הַכֵּל
בְּשַׁמְחָה, וְהַנְּבִירָה מִתַּעֲטַרְתָּ בְּמִלְכָּה, וְכָל
הָעוֹלָמוֹת בְּשַׁמְחָה. וְהַשְׁלֹטוֹן שֶׁל הָעַמִּים

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים ח) ה' אֲדוֹנֵינוּ
מִה אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ. ה' אֲדוֹנֵינוּ
– בְּשׁוֹרְזָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁבַּר
אֶת כַּח הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת,
מִחֻזַּק דִּינֵנו עֲלֵיהֶם וְשׁוֹבֵר אוֹתָם, וּמַעֲבִיר
מִלְּפָנָיו אֶת הַשְּׁלִיט שֶׁלָּהֶם.

אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר נָתַתָּ
הִיָּה צְרִיף, אוֹ תִנְה הוֹדֵךְ. מִהוּ אֲשֶׁר

וּמִזֹּלוֹת, אֶתְעַבֵּר מִקָּמִי מִטְרוּנִיתָא, וּבְדִין זְקָפִין
רִישָׁא כָּל מָאן דְּאֶחֱידוּ בֵּהּ.

אֲדַהֲבִי חָמוּ חַד בַּר נָשׁ, דְּהוּה אֶתִּי, וְחַד מָטוּלָא
קָמִיָּה. אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָ, נְזִיל, דְּלִמָּא הָאִי
בַר נָשׁ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמִזֹּלוֹת הוּא, אִזְ עִם
הָאָרְצִין הוּא, וְאָסִיר לְאַשְׁתַּתְּפָא בְּהַדְרִיה בְּאַרְחָא.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, גִּיתִיב הָכָא, וְנַחֲמִי, דְּלִמָּא גִבְרָא
רַבָּא הוּא.

אֲדַהֲבִי, אֶעְבֵּר קָמִיָּהוּ, אָמַר לִיָּהּ, בְּדוּקְפָא
דְּמַעְפָּרָא דְּקוֹטִיפָא דְּהָאִי, חֲבָרוּתָא
אֲבָעִי, וְאֲנָא יְדַעְנָא אַרְחָא אַחְרָא, וְנִסְטִי מִהָאִי,
וְאֲנָא בְּעִינָא דְּאִימָא לְכוּ, וְלֹא אֶתְחַיִּיבְנָא בְּכוּ, וְלֹא
אֶעְבֵּר עַל מַה דְּכִתְיִב, (ויקרא ט) וְלִפְנֵי עֵזֶר לֹא תִתֵּן
מִכְשׁוֹל, וְאַתּוֹן כְּסוּמִין בְּאַרְחָא דָּא, וְלֹא תִסְתַּכְּנוּ

לשון הקודש

נָשׁב כָּאן וּנְרָאָה, אוֹלִי הוּא אִישׁ גְּדוֹל.
בֵּינן כְּדָ עֵבֵר לְפָנֵיהֶם, וְאָמַר לְהֶם,
בְּסַבּוּב שֶׁל הַמַּעְבֵּר הַמְּסַכֵּן הַזֶּה צָרִיךְ
לְוִי, וְאֲנִי יוֹדֵעַ דְּרָךְ אַחֲרָת, וְנִסְטָה
מִכָּאן, וְאֲנִי רָצִיתִי לומר לְכֶם, שְׁלֹא
אַחֲטָא בְּכֶם וְלֹא אֶעְבֵּר עַל מַה שְׁכַתּוּב
(ויקרא ט) וְלִפְנֵי עֵזֶר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל,
וְאַתֶּם כְּמוֹ סוּמִים בְּדְרָךְ הַזֶּה, וְלֹא

עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמִזֹּלוֹת מַעְבֵּר
מִלְּפָנֵי הַגְּבִירָה, וְאִזְ זוֹקְפִים רֹאשׁ כָּל
הָאֲחוּזִים בֵּהּ.

בֵּינן כְּדָ רָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה בָּא,
וּמִשָּׂא אֶחָד לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָ, גִלְדָּה,
אוֹלִי הָאִישׁ הַזֶּה עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכְבִים
וּמִזֹּלוֹת הוּא, אִזְ עִם הָאָרְצִין הוּא, וְאָסִיר
לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ בְּדְרָךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי,

בְּנַפְשֵׁיכֶם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, בְּרִידְךָ רַחֲמָנָא דְאֹרִיכְנָא
הָכָא, אֶתְחַבְּרוּ בְּהַדִּיהָ. אָמַר לוֹן, לָא תִשְׁתַּעֲוּ מִיַּדִּי
הָכָא, עַד דְּנַעֲבַר בְּהַאי. סָטוּ בְּאַרְחָא אַחְרָא.

בְּתַר דְּנַפְקוּ מִהַהוּא אַתְרָא, אָמַר לוֹן, בְּהַהוּא
אַרְחָא אַחְרָא, הוּוּ אֲזֵלִי זְמַנָּא חָדָא, חַד
כַּהֲן חָכָם, וְחַד כַּהֲן עִם הָאָרֶץ בְּהַדִּיהָ, קָם הַהוּא
עִם הָאָרֶץ בְּהַהוּא אַתְרָא עָלֶיהָ וְקָטְלֶיהָ. מִהַהוּא
יִזְמָא כָּל מָאן דְּאֵעֲבַר בְּהַהוּא אַתְרָא, מְסַתְּפִין
בְּנַפְשֵׁיהָ. וְהָא מִתְחַבְּרִין תַּמָּן מִשְׁדֵּי טוּרְיָא,
וְקָטְלִין וְקַפְחִין לְבְנֵי נְשָׂא, וְאֵינֹן דִּידְעֵי לָא עֲבְרֵי
תַּמָּן, וּבְעֵי קִדְשָׁא בְּרִידְךָ הוּא דְמָא דְהַהוּא כְּהֵנָּא
כָּל יִזְמָא.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד וְגו' הָא
אִיִּקְמוּהָ אֵינֹן מְאִרֵי מְתִיבְתָּא. אָבֵל אַנְּא
לָא אֲמִינָא לְכוּ חֲבִי, אֶלָּא דְרִזָּא דְמִלְחָה אֹלִיפְנָא.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

מְקוֹם וְהִרְגוּ. מֵאוֹתוֹ יוֹם, כָּל מִי שְׁעוֹבֵר
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, מְסַכֵּן אֶת נַפְשׁוֹ, וְהָרִי
מִתְחַבְּרִים שָׁם שׁוֹדְדֵי הָרִים וְהוֹרְגִים
וּמְקַפְּחִים אֶת בְּנֵי הָאָדָם, וְאֵלֶּה שִׁיּוֹדְעִים
לֹא עוֹבְרִים שָׁם, וּמְבַקֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא דָם אוֹתוֹ הַכַּהֲן בְּכָל יוֹם.

פְּתַח (ישעיה י) וְאָמַר, עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד
וְגו'. הָרִי בְּאֶרְוֶה אוֹתָם רְאִשֵׁי הַיְשִׁיבָה,

תִּסְתַּבְּנוּ בְּנַפְשֵׁיכֶם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, בְּרִידְךָ
הִרְחַמְן שְׁחַכְּנוּ כָּאֵן. הִתְחַבְּרוּ עִמּוֹ. אָמַר
לָהֶם, לֹא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּכַר כָּאֵן עַד
שְׁנַעֲבַר בְּוָה. סָטוּ לְדֶרֶךְ אַחְרָת.

אַחַר שִׁיַּעֲזֹאוּ מֵאוֹתוֹ מְקוֹם, אָמַר לָהֶם,
בְּאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ הָאַחְרָת הָיוּ הוֹלְכִים פְּעַם
אַחַד כַּהֲן חָכָם, וְכַהֲן עִם הָאָרֶץ אַחַד
עִמּוֹ. קָם אוֹתוֹ עִם הָאָרֶץ עָלָיו בְּאוֹתוֹ

עוֹד הַיּוֹם, מָאן יוֹמָא דִּין. אֱלָא, הָכִי כְּתוּב, (שמות ו)
 וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת אֲלִישֶׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב. וַרְזָא הוּא,
 עַל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאַהֲרֹן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָא דִּילָהּ,
 לְתַקְנָא בֵּיתָהּ וּלְשִׁמְשָׁא לָהּ, וּלְמִיעַל לָהּ לְמַלְכָּא
 לְאַזְדַּוּוּנָא כַּחְדָּא, מִכָּאן וְלַחֲלָאָהּ, כֹּל כִּהֵן דְּמִשְׁמֵשׁ
 בְּמַקְדָּשָׁא, כְּגוּוּנָא דְאַהֲרֹן.

אַחִימֶלֶךְ כְּתָנָא רַבָּא עֲלָאָה תָּוּה, וְכֹל אֵינוֹן כְּתוּבֵי
 בְּהַדְרֵיהּ, כְּלָהּוּ הָיוּ שׁוֹשְׁבֵינֵין
 דְּמִטְרוּנֵיתָא, כִּיּוֹן דְּאַתְקַטִּילוּ, אֲשֶׁתְּאַרְת מִטְרוּנֵיתָא
 בְּלַחְדָּהּ, וְאַתְאַכִּיד שׁוֹשְׁבֵינָא דִּילָהּ, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח
 מָאן דְּמִשְׁמֵשׁ קָמָהּ, וַיִּתְקַן בֵּיתָהּ, וַיַּחֲדִי לָהּ
 לְאַזְדַּוּוּנָא עִם מַלְכָּא.

כִּדִּין מִהֵוּא יוֹמָא, אֲתַעֲבָרָא לְשִׁמְאֵלָא, וְקִיּוּמָא
 עַל עֲלָמָא, כְּמִין עַל כֹּלָא, קַטִּיל לְשִׁאוּל

לשון הקודש

כְּמוֹ אַהֲרֹן.

אַחִימֶלֶךְ הָיָה כִּהֵן גְּדוֹל עֲלִיוֹן, וְכֹל
 אוֹתָם הַכֹּהֲנִים עִמּוֹ הָיוּ שׁוֹשְׁבֵינֵי
 הַגְּבִירָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּהְרְגוּ, נִשְׁאַרְהַ הַגְּבִירָה
 לְבִדְדָהּ, וְאַכִּיד הַשׁוֹשְׁבֵינֵין שָׁלָהּ, וְלֹא נִמְצָא
 מִי שֶׁמִּשְׁמֵשׁ לְכַנִּיָּהּ וַיִּתְקַן בֵּיתָהּ וַיַּשְׁמַח
 אוֹתָהּ לְהַזְדַּוּג עִם הַמֶּלֶךְ.
 וַרְזָא מֵאוֹתוֹ יוֹם הִיא עֲבָרָה לְשִׁמְאֵל,

אֲבָל אֲנִי לֹא אוֹמֵר לָכֶם כֵּן, אֱלָא שְׁסוּד
 הַדְּבָר לְמַדְנֹו. עוֹד הַיּוֹם – אֵינָהּ יוֹם זֶה?
 אֱלָא כֵּן כְּתוּב, (שמות ו) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת
 אֲלִישֶׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב. וְסוּד הוּא עַל
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁאַהֲרֹן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָהּ,
 לְתַקְנֵן אֶת בֵּיתָהּ וּלְשִׁמְשֵׁשׁ אוֹתָהּ
 וְלַחְכְּנִיסָהּ לְמַלְכָּהּ לְהַזְדַּוּג כְּאַחְדָּה. מִכָּאן
 וְלַחֲלָאָהּ, כֹּל כִּהֵן שֶׁמִּשְׁמֵשׁ בְּמַקְדָּשָׁהּ, הוּא

וּלְבָנָי, אֶתְאַבִּיד מִיַּנְיָהוּ מַלְכוּ, מִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל
כַּמָּה אֲלֵפִין וְכַמָּה רַבּוּן. וְעַד כְּעַן, הֵחֹא חוֹבָה
הָזֶה תָּלִי, עַד דְּאֶתָּא סְנַחְרִיב וְאַרְגִּיז כְּלָא.

וְדָא הוּא עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב, דָּא הוּא יוֹמָא עֲלָאָה,
וּמֵאן אִיהוּ. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאֶבְדַּת
שׁוֹשְׁבֵינֵין דִּילָהּ, הֵחִיא דְּאֶשְׁתְּאַרַת כְּלָא יְמִינָא,
(דְּחֵנִי לִיה) לְאֶתְדַבְּקָא בְּשִׁמְאָלָא. דְּכֶתְנָא יְמִינָא הוּא.
(וּבְגִין כַּךְ הֵנַח לִיה לְאֶתְדַבְּקָא בְּשִׁמְאָלָא) וּבְגִין כַּךְ, עוֹד הַיּוֹם
בְּנוֹב לְעַמּוֹד.

תָּא חַיִּי, כְּתִיב גְּבַעַת שְׂאוֹל נִסָּה, שְׂאוֹל אִמָּאי
הֲכָא. אֶלָּא בְּגִין דְּהוּא קָטִיל לְכַתְּנֵי,
וְגָרִים דְּרוּעָא יְמִינָא, לְאֶתְעַקְרָא מֵעֲלֵמָא. אוּף
הֲכָא, מִתְּהוּא יוֹמָא, לָא אַעְבְּרַר בַּר נֶשׁ כְּתִיב
דּוּכְתָא, בְּגִין דְּלָא אֶסְתַּכֵּן בְּנַפְשִׁיהּ. אָמַר לִיה

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

יְמִין וְשִׁיחָא לֹא לְהַדְּבַק בְּשִׁמְאָל, שְׁחִיכְהֵן
הוּא יְמִין, וּמִשּׁוֹם כַּךְ הִיָּח לֹא לְהַתְּדַבֵּק בְּשִׁמְאָל
וּמִשּׁוֹם כַּךְ עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לְעַמּוֹד.

בַּא רְאָה, כְּתוּב גְּבַעַת שְׂאוֹל נִסָּה. לָמָּה
כָּאן שְׂאוֹל? אֶלָּא מִשּׁוֹם שְׁהוּא הֲרַג אֶת
הַכֹּהֲנִים וְגָרִים שְׁתַּעֲקַר מִן הָעוֹלָם זְרוּע
יְמִין – אוּף כָּאן מֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא עָבַר אִישׁ
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, כְּדֵי שְׂלֵא יִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ.
אָמַר לֹא רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִינָא, וְלֹא

וְעוֹמְדָת עַל הָעוֹלָם, אוֹרְבַת לְכָל. הֲרַגָּה
אֶת שְׂאוֹל וּבְגִינֵי, וְאַבְרָהָ מִהֶם אֶת
הַמְּלוּכָה, מִתּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל כַּמָּה אֲלֵפִים
וְכַמָּה רַבּוּת. וְעַד עַכְשָׁו הִיָּח אוֹתוֹ
הַחֲטָא תָּלִי, עַד שְׂבָא סְנַחְרִיב וְאַרְגִּיז
אֶת הַכָּל.

וְזַחַי עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב, זַחַי יוֹם עֲלִיוֹן,
וּמִיָּהוּ? זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁאֶבְדָּה אֶת
הַשׁוֹשְׁבֵינִים שְׁלָהּ, אוֹתָהּ שְׁנַשְׂאָרָה לְלֹא

רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי תִּיָּיא, וְלֹא אֶמְרִית לָךְ דְּלִמָּא
גַּבְרָא רַבָּא הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ג) אֲשֶׁרִי אָדָם מְצֵא חֲכָמָה. אֲשֶׁרִי
אָדָם, (דף נ' ע"א) כְּגוֹן אֲנִי, דְּאֶשְׁכְּחָנָא לָךְ,
וְיַדְעָנָא מִינְךָ מַלְּחָ דְּחֲכָמְתָּא. וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה,
כְּגוֹן אֲנִי, דְּאֹרִיכְנָא לָךְ לְאַתְחַבְרָא בְּהַדְרָךְ. וְדָא
הוּא בַר נָשׁ דְּזַמִּין לֵיהּ קַדְשָׁא פְּרִיךְ הוּא נְכוּבָזָא
בְּאַרְחָא, אֲנַפְוִי דְּשִׁכְנִנְתָּא, וְעַל דָּא פְּתִיב, (משלי ד)
וְאַרְחָ צַדִּיקִים פְּאוּר נְגַה. אֲזִלוּ.

פְּתַח הֵהוּא גַבְרָא וְאָמַר (תהלים כד) לְדָוִד מְזֻמּוֹר לַיְיָ
הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו'. לְדָוִד מְזֻמּוֹר בַּאֲתַר
חַד, וּבַאֲתַר אַחְרָא מְזֻמּוֹר לְדָוִד, מַה בֵּין הָאִי
לְהָאִי. אֶלָּא לְדָוִד מְזֻמּוֹר, שִׁירְתָּא דְּקֹאֲמַר דְּוִד,
עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מְזֻמּוֹר לְדָוִד, שִׁירְתָּא דְּקֹאֲמַר
דְּוִד, עַל גְּרַמְיָהּ.

לשון הקודש

אמרתני לך אולי הוא איש גדול?

צדיקים פאור נגה. הלכו.

פְּתַח אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, (תהלים כב) לְדָוִד
מְזֻמּוֹר לְה' הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו'. לְדָוִד
מְזֻמּוֹר בְּמָקוֹם אַחַד, וּבְמָקוֹם אַחַר
מְזֻמּוֹר לְדָוִד. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֶלָּא לְדָוִד
מְזֻמּוֹר – הַשִּׁירָה שֶׁאֲמַר דָּוִד עַל כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. מְזֻמּוֹר לְדָוִד – הַשִּׁירָה שֶׁדָּוִד
אָמַר עַל עֲצָמוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ג) אֲשֶׁרִי אָדָם מְצֵא
חֲכָמָה. אֲשֶׁרִי אָדָם – כְּמוֹ אֲנִי שֶׁמְצָאֵנּוּ
אוֹתוֹ וְיַדְעֵנּוּ מִמֶּךָ דְּבַר חֲכָמָה. וְאָדָם
יִפִּיק תְּבוּנָה – כְּמוֹ אֲנִי שֶׁחֲכִינֵנוּ לָךְ
לְהִתְחַבֵּר עִמָּךְ, וְזֶהוּ אָדָם שֶׁזֻמֵּן לוֹ
הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מִתְּנָה בְּהַדְרָךְ, פְּנִי
הַשְּׁכִינָה, וְעַל זֶה פְּתוּב (משלי ד) וְאַרְחָ

לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ. לַיְיָ: דָּא קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא.
הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ: דָּא בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, וְכָל
אוּכְלוּסִין דִּילָהּ, דְּמִתְחַבְּרִין בְּהִדְהָ, וְאַקְרוּן מְלֹאָהּ
וְדָאֵי הוּא. כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (ישעיהו ו) מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ תִּבְלַ וְיִשְׁבִּי בָּהּ: דָּא הוּא אֶרְעָא דְלִתְתָּא,
דְּאַקְרִי תִּבְלַ, וְאַחֲיִדַת בְּדִינָא (דְּעֶלְמָא) דְּלְעִילָא, דְּדָא
הוּא דְכִתְיִב, (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְלַ בְּצַדִּיק, בֵּין
לְחַד, בֵּין לְעַמָּא חַד, בֵּין לְכָל עַלְמָא, מִהַאי דִּינָא
הוּא אֶתְדִּין.

תָּא חַזִּי, פְּרַעָה מִהַאי דִּינָא יְנִיק, עַד דְּאַתְאַבִּידוּ
הוּא וְכָל עַמִּיּהּ. בֵּינִין דְּהַאי דִּינָא אֶתְעַר
עָלֶיהָ, הַהוּא מְמַנָּא דְאַתְמַנָּא עָלֶיהָ בְּשִׁלְטָנוּתָא,
אַתְעַדִּי וְאַתְעַבְר, כְּדִין פְּלָחוּ דְלִתְתָּא, אֶתְאַבִּידוּ,
דְכִתְיִב וַיִּסַּר אֶת אַפְּן מִרְכְּבוֹתָיו. מָאֵי אַפְּן
מִרְכְּבוֹתָיו. מִרְכְּבוֹתָיו דְּפְרַעָה. וּמֵאֵן אִיחוּ הַהוּא

לשון הקודש

יִשְׁפֹּט תִּבְלַ בְּצַדִּיק. בֵּין לְאַחַד, בֵּין לְעַם
אַחַד, בֵּין לְכָל הָעוֹלָם - מִהֲדִין הֵזֶה הוּא
נִדְוִן.

בַּא רָאָה, פְּרַעָה יְנִיק מִהֲדִין הֵזֶה עַד
שְׂאָבְדוֹ הוּא וְכָל עַמּוֹ. בֵּינִין שְׂדִין זֶה
הַתְּעוּרָר עָלָיו, אוֹתוֹ מְמַנָּה שְׂהַתְּמַנָּה
עָלֶיהֶם בְּשִׁלְטוֹן, הוּזוּ וְהִעְבְּר, וְאָז כָּל
אַלְהָ שְׂלַמְטָה נְאַבְדוּ, שְׂכְתוּב וַיִּסַּר אֶת

לְה' הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ. לְה' - זֶה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ - זֶה בְּנִסְתַּת
יִשְׂרָאֵל וְכָל הָאוּכְלוּסִין שְׂלָה
שְׂמִתְחַבְּרִים עִמָּהּ, וְנִקְרְאִים מְלֹאָהּ וְדָאֵי
הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיהו ו) מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ. תִּבְלַ וְיִשְׁבִּי בָּהּ - זֶהוּ אֶרֶץ שֶׁל
מְטָה שֶׁנִּקְרְאָת תִּבְלַ, וְאַחֲוָהּ בְּדִין וְשֶׁל
עוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. זֶהוּ שְׂכְתוּב (תהלים ט) וְהוּא

אוֹפֵן דְּלִחּוֹן, הֵהוּא מְמַנָּא דְשְׁלִיט עַלֵייהוּ. וְעַל דָּא מִיתוּ בְּלָחוּ בְיַמָּא. אָמַאי בְיַמָּא, אָלָא יַמָּא עֲלָאָה אֶתְעַר עַלֵייהוּ, וְאֶתְמַחוּ (נ"א וְאֶתְמַסְרוּ) בְּיַדְהָא. וּבְגִין כַּךְ טַבְּעוּ בַיָּם סוּף כְּתִיב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדַאי הָכִי הוּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, טַבְּעוּ בַיָּם סוּף. סוּפָא דְדַרְגִין.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת. בְּכַבְדוֹת מַהוּ. אָלָא מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דְּבַהֲהוּא דְבְרוּתָא דְאֶתְדַבֵּר בֵּיהּ בַּר נָשׁ, מְדַבְּרִין לִיהּ. בְּפַרְעָה כְּתִיב (שמות ט) וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה. בְּהֵהוּא מְלָה, דְּבַר לִיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּכַבְדוֹת מַמְשׁ. אָמַר לִיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, רְשָׁע, אֶתְ אוֹקִיר לְבָךְ. אֲנָא אֲדַבֵּר לָךְ בְּהֵאִי, עַל דָּא וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת.

וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם, דָּא מְמַנָּא דְאֶתְמֵי עַל מִצְרַאִי.

לשון הקודש

רַבִּי חֵיָא אָמַר, וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת, מַה זֶה בְּכַבְדוֹת? אָלָא מִכָּאן לְמַדְנֵי, שְׂבַדְרֵךְ שְׂאָדָם הוֹלֵךְ מוֹלִיכִים אוֹתוֹ. כְּתוּב בְּפַרְעֹה וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה, וּבְאוֹתוֹ דְּבַר הִנְהִיג אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבְדוֹת מַמְשׁ. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְשָׁע, אֶתְהּ מְכַבֵּיד אֶת לְבָבְךָ? אֲנִי אֲנִהִיג אוֹתְךָ בְּזֶה. וְעַל כַּךְ וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת. וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אֲפֵן מְרַבְּבִיתוּ. מַה זֶה אֲפֵן מְרַבְּבִיתוּ? מְרַבְּבוֹתֵיךְ שֶׁל פַּרְעֹה. וּמִי הוּא אוֹתוֹ אוֹפֵן שְׁלֵהֶם? אוֹתוֹ מְמַנָּה שְׁשׁוּלֵט עֲלֵיהֶם, וְעַל זֶה מִתּוֹ כֵּלָם בַּיָּם. לְמַה בַּיָּם? אָלָא הֵיִם הַעֲלִיזוֹן הַתְּעוֹרֵר עֲלֵיהֶם וְנִמְחוּ (וּנְמַסְרוּ) בְּיַדֶּיהָ, וְלָכֵן כְּתוּב טַבְּעוּ בַיָּם סוּף. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כַּךְ הוּא! וְעַל זֶה כְּתוּב טַבְּעוּ בַיָּם סוּף, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִי מִלָּה קָשְׁיָא, בִּיּוֹן דְּאֶעְבְּרוּ
 לִיה מִשׁוּלְטָנוּתִיה, הֵיךְ יָכִיל הוּא לְמַרְדָּף
 אֶבְתַּרְיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

אֶלְא וְדָאִי הָכִי הוּא. אֲבָל דָּא וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם,
 מִצְרַיִם דְּלַתְתָּא. כִּי יִי' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם,
 מִצְרַיִם דְּלַעִילָא, דְּכִיּוֹן דְּאֶתְבַּר חִילְהוֹן מְלַעִילָא,
 כְּדִין אֶתְבַּר חִילָא וְתוֹקְפָא דְלַהוֹן לְתַתָּא, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב כִּי יִי' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם. בְּמִצְרַיִם דִּיקָא.
 דָּא הוּא תוֹקְפָא דְלַהוֹן דְּלַעִילָא. וְדָא הוּא
 דְּאוֹקְמוּהָ מְלֶךְ מִצְרַיִם סְתָם. הָכָא, וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם
 אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּחָמוּ דְהָא אֶתְבַּר חִילְהוֹן,
 וְתוֹקְפָא דְלַהוֹן, דְּלַעִילָא.

תָּא חָזִי, כַּד אֶתְעָרַת הָאִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֶתְעָרוּ
 כָּל אֵינּוֹן דְּאֶחֱיָדָן בְּהָ, וְכִלְהוּ אֶתְרַגִּין
 דְּלַתְתָּא, וַיִּשְׂרָאֵל לְעִילָא מְכֻלְהוּ, דְּהָא אֵינּוֹן נְטִילֵי

לשון הקודש

וְהַתְקַף שְׁלָחָם לְמִטָּה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם. בְּמִצְרַיִם דְּנִקָּא. זֶהוּ הַתְקַף שְׁלָחָם שְׁלַמְעֵלָה. וְזֶהוּ שְׂבָאוּהָ מְלֶךְ מִצְרַיִם סְתָם. כָּאֵן וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂרָאוּ שְׁהָרֵי נִשְׁבַּר כְּחַם וְהַתְקַף שְׁלָחָם שְׁלַמְעֵלָה.

כָּא רָאָה, כְּשִׁמְתָּעוֹרְרַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הוּא, מִתְעוֹרְרִים כָּל אוֹתָם שְׂאֵחֻזִּים בְּהָ,

וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם - זֶהוּ הַמְּנָה שְׁהַתְמַנָּה עַל הַמִּצְרַיִם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּבַר זֶה קָשָׁה, בִּיּוֹן שְׁהַעֲבִירוּ אוֹתוֹ מִשְׁלַטְוֹנָה, אֵיךְ יָכִיל הוּא לְרַדָּף אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל?

אֶלְא וְדָאִי הוּא כְּדוּ אֲבָל זֶה וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם - מִצְרַיִם שְׁלַמְעֵלָה. כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם - מִצְרַיִם שְׁלַמְעֵלָה. שְׂכִיּוֹן שְׁנִשְׁבַּר כְּחַם מְלַמְעֵלָה, אֵן נִשְׁבַּר הַכַּח

לָהּ בְּנוֹפֵא דְאֵילָנָא, וְהָא אוֹקְמוּנָהּ. וּבְגִינֵי כַךְ
 יִשְׂרָאֵל אֲחִידָן בָּהּ, יִתִּיר מִכָּל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמִזְלוֹת. וְכֵן אֵינוֹן מִתְעַרְרִין, (כָּל עַמִּים עֲבוּרִים) אֲתִבֵּר
 תּוֹקֶפְהוֹן מֵאֵינוֹן דְּשִׁלְטֵי עֲלֵיהוֹן.

תָּא חָזִי, הָאֵי מִמָּנָא שְׁלִטְנָא דְמִצְרָאֵי, דְּחִיק לֹון
 לְיִשְׂרָאֵל, בְּכַמְּהָ שְׁעֵבוּדִין, כְּמָה דְאוֹקְמוּנָהּ.
 לְבַתָּר דְּאֲתִבֵּר הוּא בְּקִדְמִיתָא, אֲתִבְרוּ אֵינוֹן
 מִלְכּוּוֹתָא (ס"א מִלְתָּתָא), הָדָא הוּא דְכָתִיב כִּי יִי' נִלְחַם
 לָהֶם בְּמִצְרַיִם. נִלְחַם לָהֶם וְדָאֵי.

ס"א תוספתא

וַיִּסַּע מִלֶּאךְ הָאֱלֹהִים וְגו' (שמות יד) (מתניתין) עַד לָא
 (ס"א אֲשַׁתְּקַע) אֲשַׁתְּכַח אֲוִירָא דְכִיָּא, וְלֹא נְהִירִין,
 אֲבָנִין נְקִיבֹן הָווּ סְתִימָאן. תְּלַת רוּחִין דְּכְלִילֹן
 בְּתַלַּת, הָווּ שְׁקִיעֹן. וּמִיִּין סְתִימָן תְּחֹת נּוֹקְבֵי.

לשון הקודש

נִשְׁבֵּר בְּתַחֲלָה, נִשְׁבְּרוּ אוֹתָן מִלְכּוּת
 (מלמשה). וְהוּוּ שְׁכַתּוּב כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם
 בְּמִצְרַיִם. נִלְחַם לָהֶם וְדָאֵי.

ס"א תוספתא

וַיִּסַּע מִלֶּאךְ הָאֱלֹהִים וְגו'. (ומשנהו) טָרַם
 (שגשקע) שְׁנַמְצָא אֲוִיר טָהוּר, וְלֹא מְאִירִים,
 הָאֲבָנִים הַנְּקוּבוֹת הָיוּ סְתוּמוֹת. שְׁלֹשׁ
 רוּחוֹת שְׁפִלוּלוֹת בְּשְׁלֹשׁ הָיוּ שְׁקוּעוֹת,
 וּמִיִּם סְתוּמִים תַּחַת הַנְּקֻבִים בְּשִׁבְעִים

וְכָל הָאֲחֵרִים שְׁלִמְטָה, וַיִּשְׂרָאֵל מֵעַל
 כָּלֵם, שְׁהָרֵי הֵם נוֹטְלִים אוֹתָהּ בְּגוֹף
 הָאֵילָן, וְהָרֵי פְרֻשׁוּהָ. וְלָכֵן יִשְׂרָאֵל
 אֲחוּזִים בָּהּ יוֹתֵר מִכָּל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמִזְלוֹת. וּכְשֶׁהֵם מִתְעַרְרִים, וְכָל עַמִּים עֲבוּרִים
 נִשְׁבֵּר תְּקֶפֶם מֵאוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים עֲלֵיהֶם.
 כֹּא רְאָה, הַמְּנַה הָזֶה הַשְּׁלִיט עַל
 הַמִּצְרַיִם, דְּחִיק אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכַמְּהָ
 שְׁעֵבוּדִים, כְּמוֹ שְׁבְאָרוּהָ. אַחַר שְׁהוּא

בְּשִׁבְעֵין וַתֵּרִין אֶתְוֹן אֶתְהַדְּרוּ לְאַתְרֵייהוּ
(דף נ' ע"ב) אֵינוֹן אֲבָנִין (ס"א דרין).

בְּתַר שִׁבְעֵין וַתֵּרִין דְּרֵגִין, וְכֵן תִּלַּת זְמַנִּין, אֶתְפָּקְעוּ
וְאֶתְנַקְיֵבוּ אֲבָנֵי, תַּחֲזוֹת צְרוּרָא דְהוּהָ חֲקִיק, וְאֶתְפָּקְעוּ
וְאֶתְנַקְיֵבוּ דְרֵגִין, וְאֶתְעַבְדוּ כְּנוּפְיָא חֲדָא. (ס"א אֶתְפָּלַג
וְאֶתְעַבְדוּ כְּנוּפְיָא חֲדָא)

לְבַתָּר אֶתְפָּלְגוּ, וְאֶתְעַבְדוּ תֵּרִין דְּרֵגִין, פְּלִגּוּתָא
מִיָּא אֲגִלִּידוּ, וּפְלִגּוּתָא אֶשְׁתַּקְּעוּ. אֵלִין
סְלִיקוּ, וְאֵלִין נַחְתוּ, מִתְּכָא שָׂרָא עֲלָמָא לְאַתְפָּלְגָא.

צְרוּרָא אַחְרָא (נ"א חֲדָא) אֵית לְעִילָא, (לְעִילָא) וְהוּא
גְּלִיפָא בְּשִׁבְעֵין וַתֵּרִין תְּתִימָן דְּגוּשְׁפִּנְקָא
תְּקִיפָא, וּבְהוּ שְׁקִיעֵן גְּלַגְלוּי דִּימָא. כַּד נְטַלִּין,
אֶתְפָּלְגוּ לְאַרְבַּע זַוְיִין. פְּלִגּוּ חֲדָא סְלִיק, וּפְלִגּוּ חֲדָא
נַחְת, פְּלִגּוּ חֲדָא לְסִטְר צְפוֹן, וּפְלִגּוּ חֲדָא לְסִטְר

לשון הקודש

וּשְׁתִּים אוֹתִיּוֹת חֲזָרוּ לְמִקּוּמָם אוֹתָם וְאֵלֶּה יֵרְדוּ. מִכָּאן הַתְּחִיל הָעוֹלָם
אֲבָנִים (דורות).

צְרוּר אַחַר (אֶחָד) יֵשׁ לְמַעְלָה וּלְמַעְלָה, וְהוּא
חֲקוּק בְּשִׁבְעִים וּשְׁתֵּים חוֹתְמוֹת שֶׁל
חוֹתְמוֹת תְּקִיפָה, וּבְהֵם שְׁקוּעִים גְּלֵי הַיָּם.
כְּשֶׁנוֹסְעִים, נַחְלָקִים לְאַרְבַּע זַוְיֹת.
מִחְצִית אַחַת עוֹלָה, וּמִחְצִית שְׁנֵיהָ
יֵרָדֶת. מִחְצִית אַחַת לְצַד צְפוֹן, וּמִחְצִית

אַחַר שִׁבְעִים וּשְׁתֵּים דְּרָגוֹת, וְכֵן שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים, הִתְפָּקְעוּ וְנִנְקְבוּ הָאֲבָנִים תַּחַת
צְרוּר שֶׁהִיָּה חֲקוּק, וְהִתְפָּנְסוּ הַדְּרָגוֹת
וְנִעְשׂוּ כְּנוּס אֶחָד. (מְחַלֵּק וְנִעְשׂוּ כְּנוּס אֶחָד).
אַחַר כֵּן הִתְחַלְּקוּ וְנִעְשׂוּ שְׁתֵּי דְרָגוֹת,
חֲצֵי מִים קָפְאוּ, וְחֲצֵי שְׁקָעוּ. אֵלֶּה עָלוּ